

Dorota Zielińska
Stowarzyszenie Stołeczne Towarzystwo Ochrony Ptaków (STOP)
ul. Czeska 15 a lok. 5
03-902 Warszawa
Tel. 0-519-185-668
info@stop.most.org.pl
www.stop.most.org.pl

Projekt współfinansuje

MIASTO
STOŁECZNE
WARSZAWA

Warszawa 15.04.2013

Wieże dla jerzyków *Apus apus* w Warszawie

Stowarzyszenie Stołeczne Towarzystwo Ochrony Ptaków (STOP) zajmuje się ochroną ptaków przede wszystkim na terenie Warszawy. W miastach większość ptaków gnieździ się w budynkach. W przypadku gatunków zależnych od miejsc gniazdowania w budowlach ludzkich największym problemem jest utrata siedlisk. Stare budynki są remontowane, co pozbawia je szczelin i zakamarków, w których mogły gnieździć się ptaki. Stają się gładkie jak nowoczesne budynki, w których nie ma miejsc odpowiednich do gniazdowania.

Gniazdowanie ptaków w remontowanych budynkach powoduje konflikty między inwestorami i wykonawcami a miłośnikami ptaków. Zniszczenie siedlisk ptaków w czasie remontów budynków niesie ze sobą konieczność dokonania przez inwestora kompensacji. Zazwyczaj w ramach kompensacji wieszane są budki dla ptaków, jednak inwestorzy niechętnie wieszają je na budynkach, obawiając się utraty gwarancji na ocieplenie budynku lub uważając, że budki lęgowe będą szpeciły elewację.

W czasie remontów, przede wszystkim termomodernizacji, ginie dużo ptaków gnieźdzących się w budynkach. Mimo tego, że chroni je prawo, są zamurowywane w gniazdach, giną zamykane w stropodachach, gdzie licznie gniazdują. W Europie liczebność ptaków związanych z budynkami, takich jak jerzyk, spada. W wielu miejscach są one na skraju wyginięcia. Problem ten jest tym bardziej ważny, że ptaki te pełnią ważną rolę ekologiczną: zjadają ogromne ilości owadów. Pojedynczy jerzyk chwyta dziennie około 20 000 owadów latających.

Jednym ze sposobów ochrony ptaków związanych z budowlami ludzkimi jest tworzenie dla nich bezpiecznych miejsc gniazdowania. Takimi miejscami są budowle przeznaczone tylko dla

ptaków, zlokalizowane w pobliżu człowieka, ale nie powodujące konfliktów. Można je stawiać na terenach zielonych i zabudowanych. Trwałością znacznie przewyższają budki lęgowe. Są dobrym sposobem na ochronę jerzyka także dlatego, że zwracają uwagę ludności oraz mediów na ten gatunek. Wieże dają możliwość edukowania ludzi na temat biologii, ekologii i zagrożeń, jakie czyhają na jerzyki w budynkach.

Budowle takie, tzw. wieże dla jerzyków (lub ptaków im pokrewnych) powstawały już w różnych miejscach świata. Wysoka na 21 metrów wieża dla, przypominających jerzyki, jaskółczaków modrych powstała w Griggsville w USA już w latach '60. Zawiera 562 miejsca lęgowe i stała się znakiem rozpoznawczym tego niewielkiego miasta, które świat poznał dzięki jaskółczakowi. Mieszkańcy miasteczka chwalą się, że dzięki ptakom, które osiedliły się w wieży pokonali plagę komarów. Okazała wieża lęgowa dla jerzyków powstała w Pekinie z okazji igrzysk olimpijskich. Podobny projekt z okazji olimpiady realizował Londyn. Swoją wieżę dla jerzyków ma także uniwersytet w Cambridge.

Stowarzyszenie STOP postanowiło wybudować wieże dla jerzyków w Polsce. W 2011r. STOP ogłosił konkurs na najlepszą koncepcję wieży dla jerzyków. Honorowy patronat nad konkursem objęła prezydent Warszawy, Hanna Gronkiewicz-Waltz. Na konkurs zgłoszono kilkadziesiąt ciekawych, profesjonalnych prac. Jedna została wybrana jako zwycięska, 6 wyróżniono.

W roku 2012 STOP podjął działania zmierzające do budowy kilku wież w Warszawie. Pierwsza w Polsce wieża dla jerzyków powstała w grudniu 2012r. na warszawskiej Białołęce. Władze tej nadwiślańskiej dzielnicy chcą, aby jerzyki pomogły im w walce z komarami. Miasto sfinansowało wykonanie projektu według jednej z wyróżnionych koncepcji a także przeznaczyło pieniądze na budowę wieży. Również władze warszawskiej Pragi Południe poparły plan budowy wież na terenie tej dzielnicy. STOP szuka sponsorów wykonania projektów oraz budowy wież, chcąc aby Warszawa stała się polską stolicą jerzyka.